

NOBEL EKONOMİ ÖDÜLLERİ

İktisat bilimi alanında dünyanın en prestijli ödülü kabul edilen Nobel İktisat ödülü, İsveç Kraliyet Bilimler Akademisi tarafından, 2000 yılında James J. Heckman'a (Chicago Üniversitesi, Illinois-ABD) verilmiştir. Heckman, bu ödüle "Bireysel Davranış ile İlgili Temel İstatistiksel Problemlerin Nasıl Çözömleneceğine İlişkin Katkılarından" dolayı layık görölmüştür.

JAMES J. HECKMAN - 2000 NOBEL EKONOMİ ÖDÜLÜ

Yaşam Öyküsü: 1944 yılında, John Jacob Heckman ve Bernice Irene Medley çiftinin oğlu olarak Chicago, Illinois, Amerika'da doğmuştur. Lise yıllarında Nijeryalı oda arkadaşı sayesinde Afrikalı-Amerikalılara karşı özel bir ilgi duymuş; hayatı boyunca onların yaşam koşullarını iyileştirmeye yönelik ve ırk ayrımcılığına karşı çalışmalarda bulunmuştur. 1979 yılında Lynne Pettler ile evlenmiş ve bu evlilikten iki çocuğu olmuştur. Halen Chicago Üniversitesi ekonomi bölümünde akademik araştırmalarına devam etmektedir.

Eğitim-Kariyer: Lisans eğitimini 1963 yılında Colorado College'da tamamlamıştır. Princeton Üniversitesi'nde 1968 yılında iktisat yüksek lisansını, 1971 yılında da iktisat doktorasını tamamlamıştır. 1980 yılında ekonometri derneğine üye olarak çalışmalarını ekonometri çerçevesinde yürötmüştür. 1983 yılında çalıştıkları alanda en belirgin katkıları sağlamış 40 yaşın altındaki ekonomistlere verilen John Bates Clark Ödölü'ne layık görölmüştür. 1992 yılında Amerikan Bilimler Akademisi üyeliğine kabul edilmiştir. 1998 yılında Midwest Ekonomik Birliğı başkanlığına getirilmiştir. Journal of Political Economy, Journal of Econometrics, The Journal of Labor Econometrics, The Review of Economics and Statistics gibi çok sayıda akademik derginin yayın kurulu üyeliğini yürötmektedir. Halen Chicago Üniversitesi ekonomi bölümünde Henry Schultz Üstün Hizmet Profesörü olarak görev yapmaktadır. Ayrıca dünyada en etkili on iktisatçıdan biri olarak kabul edilmektedir.

İktisat Bilimine Katkıları: Heckman'ın iktisat bilimine en önemli katkıları kişisel davranışların istatistiksel analizi ve Heckman örneklem seçimi düzeltmesidir. Heckman örneklem seçimi düzeltmesi literatürde aynı zamanda Heckman lambdası veya Heckit yöntemi olarak da bilinmektedir. Heckman örneklem seçimi düzeltmesi seçim yanlılığının düzeltilmesi üzerinde duran bir yöntemdir. Seçim yanlılığı problemi, uygulamalı ekonometri çalışmalarda sık rastlanılan bir durumdur. Seçim yanlılığı, örneğe alınan esas birimlerin keyfi olarak değıştirilmesini ifade etmektedir. Örnekleme tasarımımda birimler nerede seçilmiş ise bilgilerin tam olarak bu birimlerden alınması gerekliliğı üzerine vurgu yapar. Yani Heckman, araştırmacının ankete tabi tuttuğı bireylerin, araştırmacı açısından bilinilmesi zor olan ve ankete yansımayan bazı özelliklerini dikkate alan veri örnekleriyle çalışılmasının mümkün olduğunu ifade etmektedir. böylece araştırmacılar, bilmedikleri özellikleri açıklayabilme imkanı elde etmiş olmaktadır. Bu çalışmalarının yanı sıra, Heckman, istihdam politikalarının ekonometrik açıdan değeriendirilmesine ilişkin çalışmalar da yapmıştır. Bu çalışmalar sonucunda istihdam politikalarının çoğunun olumlu etkilerinin çok sınırlı kaldığını belirtmiş; hatta birçoğunun olumsuz sonuçlandığını ve sosyal etkinlik ölçütlerine cevap vermediğini savunmuştur. Longitudinal Analysis of Labor Market Data (1985, emek piyasası verilerinin boylamsal analizi), Lecture Notes on Longitudinal Data Analysis (1997, verilerin boylamsal analizi üzerine ders notları), Performance Standards in a Government Bureacracy (1999, devlet bürokrasisinde performans standartları) başlıca eserlerindendir.